

KoroiSet

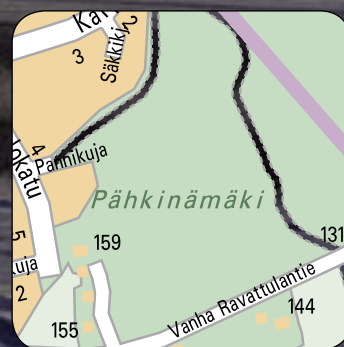
1/2008

Oriketo
Halinen
Koroinen
Räntämäki

Halistenväylää suunnitellaan s. 3

Pähkinämäkeen
"kultahammasrannikko" s. 5

Arja Iho
Hamaron puheenjohtajaksi s. 6

Naapuruston nappulat s. 7

pääkirjoitus

Koroiset on uusi aluelehti

Koroisten alueen kolmannen sektorin toimijoilla on ollut tarve saada aikaan tehokas tiedotuskanava, joka toisi esiin alueen asukkaita kiinnostavia asioita ja edustaisi alueen asukkaiden, yritysten ja muiden toimijoiden näkökulmaa.

Käsitys aluelehden tehtävästä alkoi muotoutua, kun eri toimijoiden välille saatiin tiivis yhteistyö. Lehdelle perustettiin lokakuussa 2007 julkaisufoorumi, joka aloitti työn lehden aikaan saamiseksi.

Lehden nimeksi valittiin ilman suuria ponnisteluja Koroiset, joka on historiallisesta nimestä Koroinen

johdettu lehteä kuvaava nimi. Koroisten suuralue käsittää Koroisten lisäksi Rantämäen, Halisten ja Orikedon kaupunginosat.

Lehden syntyä helpotti suuresti se, että alueella toimivat Turun kristillinen opisto ja Diakonia-ammattikorkeakoulun Turun yksikkö osoittivat kiinnostusta tätä uutta projektia kohtaan. Näin saatiin lehteen alun pitäen journalistinen ote. Toisenlaista ulottuvuutta ja vakautta julkaisuun tuo Maarian seurakunnan mukanaolo.

Vankan otteen merkitys on tullut esille erityisesti silloin, kun on ke-

rätty mainoksia lehteen. Mainostajat ovat todenneet mediakortin ja ilmoitussopimuksen selkeyden sekä hyvän ulkoasun helpottavan ilmoitusten tekoa ja asiointia lehden kanssa.

Toimituskunta on lähtenyt siitä, että lehdestä tehdään mahdollisimman laadukas sekä ulkoasun että sisällön osalta, koska katsomme lehden antavan myös yleisvaikutelman Koroisten alueesta. Lehden välityksellä sekä alueen asukkaat että ulkopuoliset lukijat saavat monipuolisen ja ihmisläheisen kuvan Koroisten alueesta.

Painetun lehden rinnalla toimii verkkosivusto www.koroinen.fi. Sieltä löytyy ajankohtaisia asioita ja tulevaisuudessa myös lisätietoa sekä kaupunginosista että hankkeen taustalla olevista Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistyksestä, Halisten omakotiyhdistyksestä ja Halinen-Rantämäkiseurasta.

Jotta päästään hyvään lopputulokseen tarvitaan kaikkien alueen asukkaiden ja muiden alueen toimijoiden innostusta lehtiasiaan niin kirjoituksen, kirjoitusaiheiden antamisessa

Tapio Jokinen
Vastaava toimittaja

toimitukselle kuin myös kriittisen palautteen tuojina.

Kun saadaan asukkaiden ja toimituksen välinen yhteistyö hyvin toimimaan, voidaan helpottaa toimituskunnan työtä ja näin saadaan aikaan sellainen lehti, joka kuvaa asuinalueitamme ja sen nykyistä olotilaa ja tulevaisuudennäkymiä.

Onneksi olkoon!

Ensimmäinen Koroiset-lehti on valmis. Kyseessä on konkreettinen asukasaktiivisuuden ja yhteistyön tulos, aluetta ja sen asukkaita palveleva oma lehti. Siitä on syytä olla ylpeä.

Sanalla Koroinen on vankka historiallinen kaiku. Lehti toimii alueella, jonne syntyi 1200-luvun alussa maamme kirkollinen ja hallinnollinen keskus. Suomen piispanistuin siirtyi vuonna 1229 Nousiaisista Koroisille. Samasta vuodesta lasketaan alkavan myös Turun kaupungin historia, joka on pitkälle myös Suomen historiaa.

Suomen ensimmäiset laajat ja nykyaikaiset arkeologiset kaivaukset suoritettiin Koroistenniemellä vuosina 1898–1902. Nykyään Koroistenniemellä on nähtävissä 1200-luvun piispankirkon kiviperustuksia sekä valkoinen muistoristi.

Myös Koroiset-lehti tulee varmasti kaivautumaan syvälle alueen menneisyyteen, nostamaan esiin tämän päivän kuumia puheenaiheita sekä luomaan teräviä katseita tulevaisuuteen. Lehdellä on erinomainen mahdollisuus toimia alueella keskustelun herättäjänä sekä taustoittajana.

Hyvä uutinen ei ole hyvä uutinen, sanotaan. Tämä on valitettavaa, sillä aivan liian usein positiiviset pienet ja suuremmat teot jäävät huomioimatta. Lehdellä on erinomainen mahdollisuus rakentaa asuinalueista todenmukaista kuvaa hyvänä asuinpaikkana, ja hakea juttuihin paikallista näkökulmaa. Tuoda esiin Koroisten, Rantämäen, Halisten ja Orikedon henki ja ääni.

Haluan omasta ja Turun kaupungin puolesta toivottava uudelle aluelehdelle onnea ja menestystä.

Mikko Pukkinen
Kaupunginjohtaja

Opisto on ylpeä Rantämäestä

Turun kristillinen opisto on sijainnut Rantämäessä historiallisen Linnasmäen kupeessa 35 vuotta. Vuonna 1925 perustettu opisto toimi ennen Lustokadulle siirtymistään keskustassa Sirkkalankadulla.

Vireä oppilaitos on Suomen suurimpia kansanopistoja. Tällä hetkellä opiskelijoita on yli 450 ja työntekijöitä noin 70.

Opisto tarjoaa sekä yleissivistäviä että ammatillisia opintoja. Valikoima sisältää kuusitoista erilaista linjaa ja koulutusta, joiden kestot vaihtelevat vuodesta kolmeen vuoteen. Opisto järjestää myös runsaasti lyhyitä kursseja, kesälukiotoimintaa ja erilaisia tapahtumia.

Opistossa sijaitsee myös kongressikeskus-hotelli Linnasmäki. Kotimaisia ja ulkomaisia kokousvieraita käy Linnasmäellä vuosittain noin 20 000. Muun muassa koko talon täyttää kaksi kertaa vuodessa viikon ajaksi kirkolliskokous, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ”eduskunta”. Kesäisin Linnasmäellä toimii myös hostelli.

Opisto on ylpeä rantämäkeläisyydestä ja haluaa olla mukana myös Koroiset-lehden tekemisessä. Koroisten alueen toimijat ovat lämpimästi tervetulleita opistolle!

Tapani Rantala
rehtori

Koroinen rakentaa yhteyttä

Nyt ilmestytävä uusi aluelehti on saanut vanhan kunnianarvoisan nimen. Koroinen on kapea niemenkärki Aurajoen ja Vähäjoen liittymäkohdassa noin puolitoista kilometriä tuomiokirkolta joen yläjuoksulle päin. Paikka on vanha Turun keskusta, jonne laivat aikanaan purjehtivat. Tältä luonnonkauniilta paikalta avautuu vieläkin upea näkymä Aurajoelle. Niemen keskiosassa on korkea valkoinen risti, jonka ympärillä on nähtävissä ensimmäisen kirkon kivijalkaa.

Nykyisin kesän ollessa kauneimmillaan Koroistenniemellä vihitään pareja avioliittoon ja kaksi kertaa vuodessa Maarian seurakunta järjestää yhdessä Maakuntamuseon kanssa ristin juurella hartaustilaisuuden. Toinen pidetään kesällä 2. päivänä heinäkuuta eli Marian päivänä ja toinen joulukuun puolivälissä. Näihin tilaisuuksiin on jatkuvasti tullut ilahduttavan paljon ihmisiä. Viimeksi joulun alla soihdut valaisivat hartauteen tulijoiden tietä Maarian kirkolta Koroisiin. Halinen-Rantämäki ry on kiitettävästi ollut järjestämässä tilaisuuksien kahvitusta.

Koroinen on kautta vuosisatojen ollut yhdistämässä tämän seudun ihmisiä. Toivon, että nyt ilmestymisen aloittava lehti voisi toimia samassa hengessä. Rakennetaan yhteistä kotiseutuumme muistaen sen hienot perinteet ja arvot, joiden keskeinen symboli yhä näkyy vanhan kaupungin keskustassa.

Heimo Rinne
Marian seurakunnan kirkkoherra

Ryhdy toimittajaksi – sinäkin

Toimittajan työhön liitetään usein turhaa mystiikkaa. Journalistin työ on avoin ammatti, eikä siihen tarvita lääkärin tai juristin tavoin mitään tiettyä tutkintoa. Periaatteessa kuka tahansa voi työskennellä toimittajana. Käytännössä kuitenkin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen journalistikoulutus antaa erityisen vahvan perustan toimittajan työhön. Korkeakoulujen antamaa koulutusta arvostetaan suomalaisissa tiedotusvälineissä, mikä näkyy myös varsin korkeina vuosittaisina hakijamäärinä näille koulutusaloille.

Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) Turun toimipaikka on omalta osaltaan mukana tässä työssä. Turun kristillisen opiston kanssa samoissa tiloissa sijaitseva Diak kouluttaa medianomeja tiedotusvälineiden palvelukseen ja viittomakielentulkkeja kuurojen ja kuulevien kommunikointiin. Viestinnän koulutusohjelman opiskelijamme harjaantuvat neljän vuoden aikana journalismin taitajiksi, joilta onnistuvat niin verkkojournalismi, radio- ja tv-ohjelmat kuin painetun lehden tekeminenkin.

Yhtenä koulutusohjelmamme painopisteenä on yhteisöjournalismi. Tulevana keväänä yhteisöjournalismin kurssin opiskelijamme ovat näkyvästi mukana Koroiset-lehden sivuilla. Lehti- ja verkkoaineiston tekemisen lisäksi opiskelijamme jakavat

kurssilla tietoa ja taitoja toimittajan työn perusteista Koroiset-lehden tekijöille. Tavoitteenamme on osoittaa, että yhteisö (Koroisten alue) voi itse tuottaa oman julkaisunsa kiinnostavasti, vakuuttavasti ja journalistisesti. Yhteisön tekemästä lehdestä ja sen verkkosivuista voi lukea sellaisista aiheista, jotka alueen asukkaat itse kokevat tärkeiksi ja joihin alueen valtamedioilla ei aina ole resursseja tai tilaa keskittyä.

Ryhdy toimittajaksi. Tai kuvaajaksi. Tule mukaan tekemään yhteisösi julkaisua. Osallistu keskusteluun.

Tavataan keväällä Lustokadulla!

Samuel Raunio
FM, viestinnän lehtori
Diakonia-ammattikorkeakoulu

Koroiset

Ilmestyy

Neljä numeroa vuodessa:
vuonna 2008 viikoilla 4, 17, 35 ja 48

Jakelu

6500 kpl
Jaetaan kotitalouksiin ja yrityksiin seuraavissa Turun kaupunginosissa: Koroinen, Rantämäki, Halinen, Oriketo

Julkaisijat

Halinen-Rantämäki -seura,
Halisten omakotiyhdistys, Hamaron

pienkiinteistöomistajain yhdistys ry,
Maarian seurakunnan Itä-Maarian
alueneuvosto, Turun kristillinen opisto

Vastaava toimittaja

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530,
sähköposti: jokinen.tapio@netti.fi

Toimituskunta

Tytti Issakainen, Tapio Jokinen, Tuuli
Kastemaa, Sini Keski-Korsu, Eija
Leino, Timo Leinonen, Hanna Nurmi,
Dmitri Ovtchinnikov, Janne Peltonen

Toimitus

toimitus@koroinen.fi

Kansikuva

Maunu Tavastin katu,
Dmitri Ovtchinnikov

Ulkoasu

Janne Peltonen

Painopaikka

Finepress Oy, Turku

Ilmoitusmyynti

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530,
sähköposti: jokinen.tapio@netti.fi
Ilmoitustilaa on myös myytävänä
Koroisten internetsivuille
www.koroinen.fi

Ilmoitusaineistot

Valmis ilmoitusaineisto pdf-muodossa
osoitteeseen ilmoitukset@koroinen.fi
viimeistään 2 viikkoa ennen lehden
julkaisuviikkoa

Ilmoituksen suunnittelu
ja tekstiladonta

0,10 e/pmm, aineisto osoitteeseen
ilmoitukset@koroinen.fi
viimeistään 2 viikkoa ennen lehden
julkaisuviikkoa

Maksuliikenne

Liedon Osuuspankki 471330-230411

Lehden vastuu

Ilmoituksen julkaisemisessa satuneesta virheestä lehden suurin vastuu rajoittuu ilmoituksen hinnan korvaamiseen. Lehti ei vastaa virheestä, joka aiheutuu esim. puutteellisesta tai virheellisestä ilmoitusaineistosta, puhelinvälityksessä tapahtuneesta väärinkäsi-

tyksestä tai epäselvästä käsikirjoituksesta.

Ilmoitushinnat

koko sivu	2310 e
puoli sivua vaaka	1150 e
puoli sivua pysty	1150 e
1/4 sivua	684 e
1/8 sivua	331 e
1/16 sivua	155 e
1/32 sivua	78 e

Alennukset

Vuosialennus 20% (neljä lehteä/vuosi)

www.koroinen.fi

Halistenväylän suunnittelu on aloitettu

Turun kaupungin ympäristö- ja kaavoitusvirasto on yhteistyössä Ratahallintokeskuksen kanssa käynnistänyt Halistenväylän yleissuunnittelun. Suunnittelutyön lähtökohtana on Turun kaupungin yleiskaava 2020. Sen mukaan tämä nyt Halistenväyläksi nimetty Markulantien, Raunistulan puistotien ja Karsmäentien risteyksestä alkava uusi pääkatu sivuaa Vähäjoen ylitettyään Koroisten sähköaseman aluetta sen pohjoisreunalla. Tämän jälkeen väylä sijoittuu sähköasema-alueen ja Gregorius IX:n tien väliselle peltoalueelle ja suuntautuu edelleen Aurajoen

ylittävälle Halistensillalle.

Yleiskaavan mukaan Koroistenkaari liitetään Halistenväylään ja lisäksi Koroistenkaari jatketaan itään, jolloin siltä saadaan yhteys Ohitustielle jo toteutettuun Topinojan eritasoliittymään.

Hankkeen päätavoitteita ovat vilkkaasti liikennöidyn Toijalan radan ja Vanhan Tampereentien tasoristeyksen poistaminen, Maunu Tavastin katuä käyttävän liikenteen vähentäminen ohjaamalla läpiajoliikenne uudelle väylälle sekä alueen maankäytön tehostaminen. Tasoristeyksen

poistaminen on valtakunnallisestikin tarkasteltuna Ratahallintokeskuksen suunnitelmissa yksi tärkeimmistä.

Yleissuunnitelman tarkoituksena on selvittää tarvittavat katualuevaraukset suunnittelualueen asemakaavoitusta varten. Hanke on suunnittelu- ja rakentamiskohteena erittäin vaativa erityisesti huonoista maaperäolosuhteista, sähköistetyistä Toijalan – Turun radasta ja syvästä Vähäjoen ja Topinojan laaksoista johtuen. Täten jo asemakaavoituksen pohjaksi tehtävän yleissuunnitelman laatimisvaiheessa on tehtävä huomattavasti tarkemmat geotekniset ja rakennetekniset tarkastelut kuin tavanomaisesti ko. suunnitteluvaiheessa. Varsinkin Vähäjokilaakson alue on myös maisemallisesti haastava.

Suunnitelmaluonnosten mukaan Halistenväylä alittaa Toijalan radan nykyisen tasoristeyksen eteläpuolella. Tällöin tasoristeys voi olla katuliikenteen käytössä siihen saakka kunnes liikenne ohjataan uudelle väylälle.

Rakennustyönaikaisten junaliikennejärjestelyjen hoitaminen edellyttää myös rautatiesillan osalta ratkaisuja, joilla tarvittavat liikennekatkokset saadaan mahdollisimman lyhytkestoisiksi. Siltä toteutetaan ns. siirtomenetelmällä. Siltapaikalla maaperä on savea noin 25 metrin syvyydelle maanpinnasta.

Vanha Tampereentie liitetään Halistenväylään sähköaseman läheisyydessä ja nykyinen, Vähäjoen ylittävä ”Maarian kirkkosilta” jäänee kevyen liikenteen käyttöön.

Halistenväylän, Koroistenkaaren, Gregorius IX:n tien ja Maunu Tavastin kadun risteysjärjestelyissä tutkitaan

vielä useampaa toteutusvaihtoehtoa.

Halistenväylän sijainnin suhteen vaihtoehtoina ovat sen johtaminen jatkuvana kohti Halistensiltaa Halisten S-Marketin länsipuolitse oheisen karttaliitteen mukaisesti tai sen johtaminen suoraan Koroistenkaaren päähän S-Marketin pohjoispuolella.

Risteysjärjestelyjen suhteen tarkastellaan sekä kiertoliittymävaihtoehtoja että liikennevalo-ohjaukseen perustuvia vaihtoehtoja.

Yhteys Halistenväylältä Ohitustielle toteutetaan jatkamalla Koroistenkaarta Ohitustien suuntaan eli rakentamalla Polttolaitoksenkadun ja Kuormakadun välinen, noin 600 metrin pituinen katuosuus.

Halistenväylälle, Koroistenkaaren jatkeelle ja muille katujärjestelyille osoitetaan tarvittavat katualuevaraukset

laadittavassa asemakaavassa. Asemakaavatyö on myös käynnistymässä ja asemakaavassa tullaan osoittamaan myös em. väylien vierialueiden maankäyttö.

Hankkeen toteuttamiskustannukset ovat katumetriä kohti laskettuna huomattavasti tavanomaista korkeammat huonoista maaperäolosuhteista aiheutuvista pohjanvahvistuskustannuksista ja silloista johtuen. Rautatiesillan lisäksi rakennetaan siltä Vähäjoen ja Topinojan yli. Viimemainittujen osalta selvitetään myös rumpuvaihtoehtoja. Tarkemmat kustannusarviot selviävät vasta yleissuunnittelutyön loppuvaiheessa, mutta tämän hetken arvioiden mu-

kaan hankkeen rakennuskustannukset lienevät suuruusluokkaa 15 miljoonaa euroa.

Hankkeen toteuttamisaiakautusta ei ole vielä tehty päätöksiä. Asemakaavoitus ja yksityiskohtainen suunnittelu kestävät ainakin 2–3 vuotta, joten niiden puolesta rakennustyöt voitaisiin aloittaa aikaisintaan vuonna 2010. Se, milloin kaupunki pystyy osoittamaan määrärahat hankkeen toteuttamista varten, ei vielä ole tiedossa, joten rakennustöiden aloittaminen saattaa siirtyä tästä jopa useilla vuosilla.

Jaakko Lindholm
Kadunsuunnittelupäällikkö
Turun kaupunki, Ympäristö- ja kaavoitusvirasto

Itä-Maarian alueneuvosto

Maarian seurakunnassa on vuodesta 2003 ollut toiminnassa alueneuvostot, joiden tarkoituksena on seurakunnan toiminnan edistäminen ja seurakuntayhteyden lujittaminen. Perusajatuksena on maallikoiden aktivoiminen; seurakunnan tulisi mennä sinne, missä ihmiset ovat ja tulla tutuksi myös alueelle muuttaville uusille ihmisille.

Seurakuntaneuvoston johdolla Maarian seurakunta on jaettu neljään lohkoon; Pohjois-, Länsi-, Etelä- ja Itä-Maarian alueeseen. Kaupunginosista Raunistula ja Halinen kuuluvat Itä-Maarian alueeseen. Itä-Maarian alueneuvostoon kuuluvat ääni ja puhevaltaisina aluepappi ja kahdeksan jäsentä ja kaksi varajäsentä sekä alueelle nimetyt seurakunnan työntekijät. Seurakuntaneuvosto valitsee ja nimeää alueneuvoston jäsenet.

Omalla alueellaan alueneuvosto pyrkii kantamaan vastuuta alueen jumalanpalveluselämästä ja erilaisten tapahtumien toteuttamisesta tukemalla seurakunnan työntekijöitä heidän tehtävissään toiomimalla esim. avustajina jumalanpalveluksissa ja muissa seurakunnan tilaisuuksissa. Erilaisten toimintojen kehittäminen, ideoiminen ja arvioiminen ovat merkittävä osa alueneuvoston työtä.

Itä-Maarian alueneuvoston puolesta haluan toivottaa kaikille lukijoille onnea ja siunausta alkaneelle vuodelle 2008 sekä tervetuloa mukaan Maarian seurakunnan toimintaan.

Jaakko Erola,
Itä-Maarian alueneuvoston puheenjohtaja

Halistenväylä sijoittuu Koroisten peltoaukealle kuvassa näkyvien korkeajännitejohtojen vasemmalle puolelle ja jatkuu taustalla näkyvän Koroisten sähköaseman oikealta puolelta Topinojan ja Vähäjoen yli kohti Markulantien risteystä.

Polttolaitoshankkeen nykytilanne

Dmitri Ortohinikov

Lounais-Suomen ympäristökeskus ei sitten perustelluista syistä myöntänyt ympäristölupaa uudelle laitokselle.

Turun Seudun Maakaasu ja Energiatuotanto Oy teki sitten tästä päätöksestä valituksen, jota käsitellään parhaillaan Vaasan hallinto-oikeudessa ja sen päätöstä odotellaan tänä vuonna.

Vanhan laitoksen ympäristölupa

Ympäristökeskus myönsi 28.3.2006 nykyiselle laitokselle ympäristöluvan jatkon, joka on voimassa 30.6.2010 saakka. Kuten asiaan kuuluu, lupamääräykset ja ehdot olivat määriteltä ympäristönsuojelulain, jätelain sekä jätteenpoltoasetuksen vaatimusten mukaisesti. Se tarkoittaa sitten merkittävässä määrin kehittämistä ja muutoksia laitoksen nykyiseen toimintaan.

Turun kaupunki on valittanut tästä luvasta Vaasan hallinto-oikeuteen jonka ratkaisua odotellaan aivan lähiaikoina.

Jatkoluvan jatkolupa harkinnassa?

Alueemme asukkaiden edustajat kutsuivat **Tapiio Jokisen** johdolla 10.10.2007 Teknisten palveluiden lautakunnan ja Turun Seudun Jätehuolto Oy:n edustajia keskustelutilaisuuteen em. asioista.

Erityisesti olimme huolissamme siitä, miten on varauduttu tilanteeseen jos lupaehdoja ei pystytä noudattamaan.

Keskusteluissa ilmeni, että mitään varasuunnitelmia vuoden 2010 jälkeiseen tilanteeseen ei ole tehty tai ei ainakaan paljastettu. Sen sijaan todettiin, että lautakunta on tehnyt päätöksen anoa uutta jatkolupaa vanhalle polttolaitokselle.

Myöhemmin lautakunta on kuitenkin todennut, että ellei sitä ennen nykyisiä lupaehdoja

pystytä toteuttamaan, niin jatkolupaa ei kannata ryhtyä anomaan.

Useat nykyisen ympäristöluvan ehdot ovatkin vielä toteuttamatta. Kaikkein vaikeimmalta tuntuu määräys, että jätteenpolttolaitoksella saa polttaa vain lajiteltua polttokelpoista yhdyskuntajätettä. Laitosmaiseen lajitteluun ei ole varauduttu, eikä se tällä paikalla ole käytännössä mahdollistakaan.

Tämä määräys pohjautuu kuitenkin valtioneuvoston asetukseen ja on yksi kaikkein tärkeimmistä vaatimuksista jätevirtojen käsittelyyn sekä ympäristön kannalta katsottuna.

Käsityksemme mukaan tämä on lähtökohtana koko prosessin järkevälle ja tarkoituksenmukaiselle hoidolle, eikä siitä tulla tinkimään.

Vierailu lajittelukeskukseen

Tutustuimme marraskuussa Lassila & Tikanojan lajittelulaitokseen Saramäessä. Yritys on innovatiivisella tavalla ryhtynyt kehittämään jätteenkäsittelyä. Lajittelu ja jätteiden hyötykäyttö on viety varsin pitkälle ja se antaa uskoa tulevaisuuteen tällä alalla.

Polttokelpoista, ns. kierrätyspoltoainetta syntyy laitoksella yli puolet käsiteltävästä jätevirrasta. Se toimitetaan tällä hetkellä Finnsementti oy:lle ja UPM:lle. Nämä yritykset käyttävät sen sähkön tai lämmön tuotantoon ja Finnsementti korvaa sillä kivihiilen käyttöä.

Kaatopaikalle rahdataan vielä noin 10 % jätteistä, mitä L & T pitää liian suurena ja tavoitteena on tämän osuuden jatkuva pienentäminen.

Tulevaisuuden näkymät ja tavoitteet

Nykyään on alettu kiinnittää huomiota ympäristöasioihin yhä kasvavassa määrin. Avoimia kysymyksiä on paljon, mutta myös vastauksia on löytymässä. Oikealla lajittelulla suuri osa

jätteestä voidaan hyödyntää materiaaleina, ravinteina ym.

Vaikka osa jätteestä voidaan hyödyntää polttamalla, niin aiheellisesti voidaan kysyä, kuinka paljon tarvitaan lajittelematonta jätettä polttavia suuria massapolttolaitoksia. Kovin järkevältä ei ainakaan tunnu sijoittaa niitä asutuksen keskelle.

Nyt tarvitaan yhteiskunnalta innovatiivisuutta, luovuutta ja uudistuskykyä. On rakennettava kauaskantoisia kestävä kehitystä tukevia ratkaisuja.

Päättäjiltä edellytetään entistä enemmän avarakatseista ja laaja-alaista näkemystä sekä ennen kaikkea yhteistyökykyä ja avoimuutta kaikessa toiminnassa.

Erityisesti tarvitaan oikeaa asennetta ja taitoa, että otetaan huomioon myös ihmiset ja ympäristö, eikä pelkästään liiketaloudelliset näkökohdat päätöksentekotilanteissa. Hyvällä suunnittelulla ne eivät ole ristiriidassa ja meillä on hyvät mahdollisuudet lisätä kotikaupunkimme vetovoimaa ja viihtyisyyttä.

Tähän meidän on syytä uskoa ja eiköhän vähitellen ole tulossa se aika kun tämä valtakunnallisestikin arvokas, kulttuurihistoriallinen asuinympäristömme Koroisten seutu, saa arvoisensa kohtelun.

Raimo Uusikartano

Solar Viatorum

Aurinkolämmityksen erikoisasiantuntijalta!

Aurinkokeräin esim. 6,4 m² **2.600€**

Myös aurinkokeräinten komponentit itserakentajille!

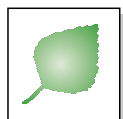
VESI-RAUTA
LVI TUUKKU- JA VÄHITTÄISMYNTI

Orikedonkatu 34 Turku puh/vaihe 0400 292626
Avoinna ma-pe 8.30-17.00 www.solarviatorum.com

Aidosti lähellä ihmistä

Palveleva Paikallisosuuspankki Hämeenkadulla

LIEDON OSUUSPANKKI

Turku, Hämeenkatu 12
puh. (02) 4711470

Tervetuloa! Palvelemme:

ma klo 10.00–18.00
ti-pe klo 10.00–16.30

www.liedonosuuspankki.fi

Parturiputtiikki Onerva Karlsson

(02) 238 4710
050 348 8237

Ilman ajanvarausta
ma-to 10–18
pe 10–17
la 10–14

Ruunikkokatu 6
20380 Turku

EDULLISET KIINTOKALUSTEET

ORIKEDOLTA

NOPEILLA TOIMITUSAJOILLA!

- pikkuisen paremmalla palvelulla -

ORIKEDON KEITTIÖTUUKKU

www.oriikedonkeittiotukku.com
MA-PE 9-18, LA 10-14 AUTOKATU 15, 20380 TURKU p. (02) 8800 160

SITA

14.1. iltapäivä

Asiakasomistajuus kannattaa!

Pysyvästi edullisen hintatason lisäksi Bonus jopa 5%!

- Sinun eduksesi

www.tok.fi

Betonitehtaasta käenpoika Halisiin

Turun kaupunki on myöntänyt suunnitteluvarauksen Lohja Rudus Oy:lle Ohikulkutien ja Särvängtiehen. Lohja Ruduksen tavoitteena on selvittää, voiko alueelle toteuttaa valmisbetoniaseman sekä mahdollisesti betonipumppuvarikon.

Suunnitteluvarauksen alue rajoittuu pohjoisreunastaan Ohikulkutiehen sekä etelässä Särvängtiehen. Lohja Ruduksen tavoitteena on selvittää, voiko alueelle toteuttaa valmisbetoniaseman sekä mahdollisesti betonipumppuvarikon.

Alue, jolle suunnitteluvaraus on myönnetty, on Turun oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa 2020 osoitettu asuin- ja palvelualue (AP) sekä palvelualue (PK). Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Kohde on rakentamaton, metsäpeitteinen alue. Alue on tällä hetkellä Särvängtiehen kautta liitoksissa Ohikulkutien liittymiin.

Kuten todettiin, alueella ei

ole asemakaavaa ja Lohja Rudus on velvoitettu laatimaan ja toteuttamaan sen omalla kustannuksellaan, jos yleensä edellä mainittuun toimintaan saadaan asemakaava. Jos asemakaava saadaan, se tarkoittaa käytännössä sitä, että alueelle yleiskaavassa mainittuja toimintoja eli mm. pientaloasutusta ei sinne voida toteuttaa raskaan teollisuuden viereen. Näin koko yleiskaavan suunnitelma on toteuttamiskelvoton.

Omakotiyhdistys vastustaa

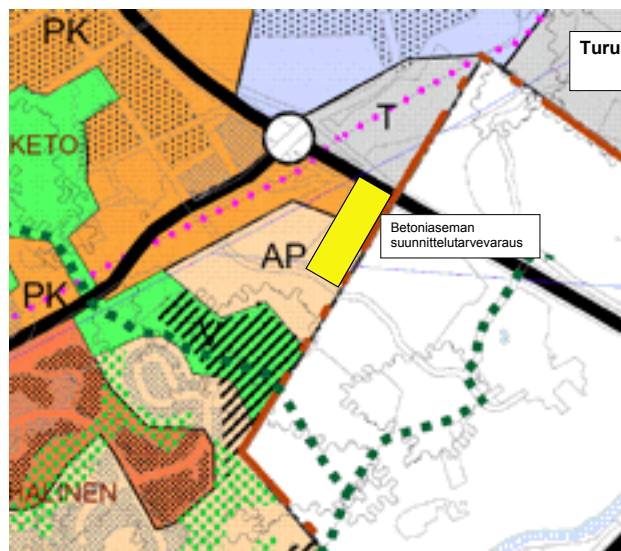
Halisten omakotiyhdistys on ympäristö- ja kaavoituslautakunnalle 2.6.2007 lähettä-

mässä kirjelmässä todennut, ettei betoniasema sovi tähän paikkaan eikä suunnitteluvarasta tulisi myöntää. Samoin Halisten omakotiyhdistys on 21.11.2007 kiinteistölautakunnalle osoitetussa kirjeessä kiinnittänyt lautakunnan huomiota siihen, ettei suunnitteluvarasta tulisi myöntää.

Kuitenkin kiinteistölautakunta 12.12.2007 myönsi Lohja Rudukselle suunnitteluvarauksen, joka on voimassa 31.12.2008 asti.

Uhka pientaloille

Nämä lautakuntien päätökset tarkoittavat käytännössä sitä, että alueelle suunniteltu pientaloasutus ei ole mahdollista.

Suunnitteluvarauksen alue on merkitty kuvaan keltaisella laatikolla.

Tynnyrikadun asunnot joutuvat myös jatkuvan melun ja lisääntyneen liikenteen vaikutuspiiriin, mikä ei mielestämme osoita kaupungilta hyvää kokonaisnäkemyksen käyttöä. Halisten omakotiyhdistys harkitsee valituksen

tekemistä Turun hallinto-oikeuteen kiinteistölautakunnan päätöksestä ja tulee valvomaan erityisellä huolella asian kehittymistä kaupungin organisaatiossa.

Tapio Jokinen

Suunnitteluvarauksen saadessaan hakija saa alueen käyttöönsä omien suunnitelmien toteuttamiseksi varten, jotka kaupunki mahdollisesti hyväksyy myöhemmin eli vahvistaa asemakaavan. Suunnitteluvarauksen voi saada myös toisen omistamalle maa-alueelle, tässä tapauksessa Turun kaupungin.

Oikeusvaikutteisen yleiskaavan vahvistaa ympäristöministeriö. Yleiskaava on suuremman alueen kaavallinen suunnitelma, esim. koko Turun kaupunki, ja se tehdään pitkällä tähtäimellä, nyt vuoteen 2020 asti. Oikeusvaikutteisen yleiskaavan muuttaminen on huomattavasti vaikeampaa kuin normaalin yleiskaavan.

Halistenjatke – Pähkinämäkeen ”kultahammasrannikko”

Turun kaupungin asemakaavaosasto on julkaissut osallistumis- ja arviointisuunnitelma 5.10.2007 nimikkeellä Halistenjatke.

Alue tunnetaan nimellä Pähkinämäki ja se rajoittuu Ravattulantiehen, Kaarinan rajaan sekä Halisten kaavoitettuun itäosaan.

Alue on suurimmaksi osaksi rakentamatonta kalliosta metsää. Alueella on rauhoitettuja muinaisluontokohteita ja luontoselvityksessä on käynyt ilmi, että

alueella on muutamia avokallioita, jotka tulee säästää rakentamiselta.

Alueen läpi kulkee valaistu ulkoilureitti. Oheisen kartan mukaan eteläpuolelle jää suojeltava pähkinälehto, kuten myös kansallismaisemaksi nimetty Aurajokilaakson peltoalue.

Maankäyttösuunnittelua ohjaa lainvoimainen oikeusvaikutteinen yleiskaava 2020 ja siinä Pähkinämäen alue on osoitettu pientalovaltaiseksi asuinalueeksi.

Amfiteatteri aukeaa Aurajoen laaksoon

Asemakaavaosaston arkkitehti Risto Eräpohjan mukaan alueelle on suunniteltu kallioiden lomaan etelään päin avautuva amfiteatterimainen alue, jossa on erityistä se, että tonttikoko on erittäin suuri 1500–2000 m².

Alueelle on ominaista myös se, että siellä on huomattavan suuria korkeusvaihteluja, joten talot saadaan suunniteltua vaihtelevaisesti ja ilmeikkäästi.

Uudenlaista ajattelua kaavamääräyksiin

Kaavaehdotuksessa on ajateltu, ettei alueelle anneta mitään erityisiä kaavamääräyksiä talon väriyksen ja talotyyppien osalta, vaan talot voidaan toteuttaa siten kuin rakentaja sen omia tarpeita varten parhaimmaksi katsoo. Täten alueesta tulee rakenta-

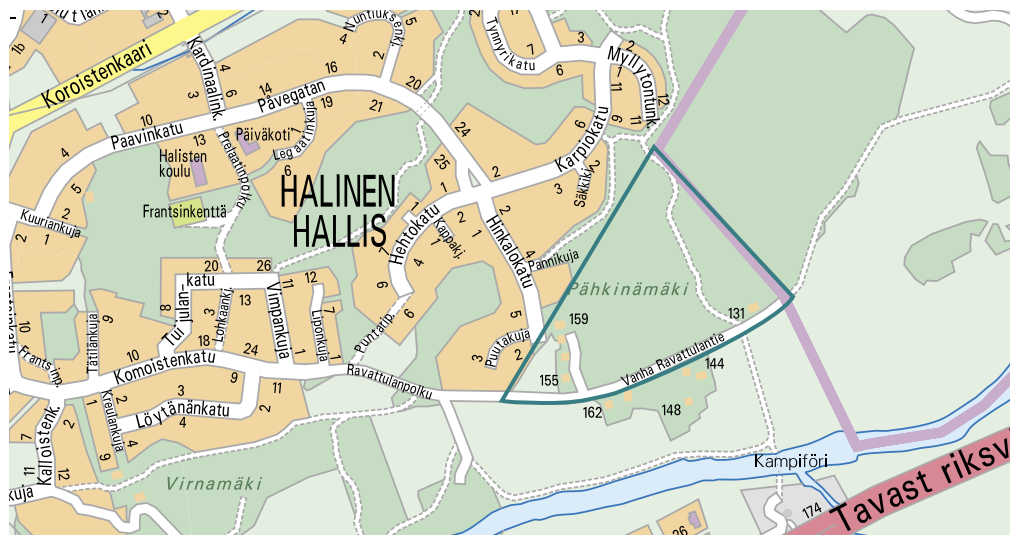
jiensa näköinen alue ja tämä on erittäin harvinaista Turun kaupungin kaavoitustoimessa. Tätä on noudatettu ainoastaan joillakin alueilla Hirvensalon kaavoituksessa.

Kulku Pähkinämäkeen on vielä harkinnan alaisena ja se pyritään toteuttamaan siten, että siitä olisi mahdollisimman vähän haittaa valmiille

asutukselle. Kaavoituksen on tarkoitus valmistua talvella 2008–2009.

Lisätietoja www.turku.fi / Kaupunkisuunnittelu ja ympäristö / kaavahaku sanalla ”Halistenjatke”.

Tapio Jokinen

Pähkinämäen kaavoitusalue rajattuna vihreällä.

TAPETIT • MAALIT • KAAKELIT • TYÖVÄLINEET
PARKETIT • LAMINAATIT • MUOVIMATOT

**SATA-VÄRIN UUSI
SUURMYYMÄLÄ
HAKAKATU 13**

MAHTAVIA TARJOUKSIA LAATUTUOTTEISTA

SATA-VÄRI

HAKAKATU 13, TURKU Puh. 274 2111 • Ark. 7–18, la 10–14

www.sata-vari.fi

VOLVO V50 1.6D ON DIESELPiHi.
MAANTIEAJOSSA VAIN 4.3L/100 KM.

Kuvan auto lisävarustein.

Ulkoa ja sisältä uudistuneet Volvo V50 Sportswagon ja S40 ovat nyt meillä. Monet uudistuksista näet heti: keulan, ajovalot ja takaosan. Muut uudistukset huomaat, kun istut ajajan paikalle. Moottorivalikoimaan kuuluu kolme puhdasta dieseliä ja kuusi suorituskykyistä bensiinimoottoria.

Uusi Volvo V50. Hinta alkaen 25.500 € + tk. 600 €, yht.alkaen 26.100 €.

www.keskusautohalli.fi
KESKUSAUTOHALLI OY

Kuormakatu 17, TURKU, Oriketo puh. 0207 218 120
Allastie 1, RAISIO puh. 0207 218 220

Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistys ry 1978–2008

Näin se alkoi. Kesän jälkeen vuonna 1978 virisi alueella keskustelu omakotiyhdistyksen perustamisesta. Täällä toimi Räntämäen asunnonomistajat yhdistys, mutta me kaipasimme tehokkaampaa otetta alueen asioihin. Kutsuttiin koolle kokous keskustelemaan yhdistyksen perustamisesta. Kokouksessa kuultiin myös kritiikkiä, mutta enemmistö oli yhdistyksen perustamisen kannalla.

Yhdistyksen perustava kokous pidettiin 17.10.1978 Turun kristillisellä opistolla. Yhdistyksen nimeksi tuli Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistys. Päätettiin rekisteröidä kotipaikkakunta Turku ja hyväksyttiin yhdistyksen säännöt.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin **Väinö Saarinen**. Väinö Saarinen oli kaikella tehollaan mukana ja **Lauri Lehtonen** kovana markkinamiehenä ja jäsenkerääjänä. He yhdessä saivat alkuvaikeudet kuntoon.

Yhteishenkeä ja yhteisiä rentoja

Rahan niukkuus vaikeutti toimintaa. Aloimme yhteistoimin järjestää tanssi-iltoja Toimipuseerikerholla, joista aina kilahti markkoja yhdistyksen kassaan. Kova työ ja uurasus alueen hyväksi tuotti tulosta, toiminta oli vilkasta ja jäsenmäärämme kasvoi vuosi

vuodelta.

Vuonna 1980 perustettiin yhdistykselle hui- ja urheilutoimikunta, jonka vetäjäksi valittiin **Martti Lehtilä**. Myöhemmin toimi myös jonkun vuoden ajan ympäristötoimikunta, joka valvoi alueen kaava-asioita.

Huvitoiminta lähti vilkkaasti liikkeelle. Teimme laivamatkoja kaksi kertaa vuodessa nimellä ”ryhmä Hamaro”. Teimme tutustumismatkoja Puolaan, Leningradiin, Viroon ja Ruotsiin. Myös kotimaa on kierretty vuosien saatossa Heinävedelle Valamon luostariin, Ähtärin eläinpuistoon, Vironperälle Lohjalle, Somerniemelle, Raumalle, Säkylään sekä IdeaParkiin Lempäälään, Keskisen kyläkauppaan Töysään. Näiden lisäksi tehtiin teatterimatkoja eri kaupunkeihin. Tässä on vain pieni osa, sillä olemme tehneet tutustumis- ja kiertoaajeluja vuosien aikana yli 50 kohteeseen.

Myös urheilutapahtumat alueella ovat tuoneet lapsille ja aikuisille liikuntaa. Olemme järjestäneet Hamaron hiihdot sekä Hamaron hölkät, joissa suurin osallistujamäärä oli 129 hölkkääjää sekä 3-ottelut olivat suosiossa. Periaattemme oli, että kaikki osallistujat palkittiin pytyillä tai mitaleilla, hölkässä oli myös tavara-palkintoja. Hiihdot jouduim-

me lopettamaan, kun alue tuli täyteen rakennettua. Hölkkiiä jatkoimme viime vuosiin asti, kunnes kiinnostus lopahti. Nämä olivat lähes kansanjuhlan tunnelmia, joista jäi mieleen mukavat muistot.

Aktiivista toimintaa ja tiedottamista

Myös tiedotuspuolella meillä on ollut vilkasta. Olemme näiden vuosien aikana lähettäneet yli 100 kirjelmää eri virastoille ja päättäjille. Kaava- ja ympäristöasiat ovat olleet meidän suurin huolestus, mutta kaikki epäkohdat että alueettamme parantavat asiat olemme joutuneet taistelemaan. Näin vuosia jälkeenpäin voi myös todeta, että meitä on myös kuunneltu.

Olemme saaneet tänne kentän, pururadan, katu- ja jalkakäytävät ja asfaltit lähes kaikille alueille, mihin niitä on haluttu, linja-autoreitit ja katokset, hienot puistoalueet, katuvalot ym. muita pienempiä parannuksia.

Turun kristillisen opiston kanssa hyvä yhteistyö on ollut meille ensiarvoisen tärkeää. Me olemme saaneet pitää tiedotustilaisuuksiamme, koukusiame ja joulujuhliamme opiston eri tiloissa, mikä on vuosikymmenten saatossa merkinnyt meille paljon.

Me olemme jakaneet tiedotteita 4–5 tiedotetta vuodessa jäsenistölle että alueen

asukkaille. Näin me olemme halunneet antaa tietoa, mitä yhdistyksen toiminnassa tapahtuu.

Kaikki yhdistyksen ja jäsenistön välinen keskustelu on ollut hedelmällistä. Yhdistys kuuntelee jäsenistön huolet ja ottaa kantaa, jos ne kuuluvat omakotiyhdistyksen toimikuvaa. Merkille pantavaa on, että jäsenmäärämme on kasvanut vuosi vuodelta jo monta vuotta ja ylittänyt 300 jäsenen rajan.

Taistelutahtoa

Nyt kun olemme saaneet alueemme viihtyisäksi, niin Turun päättäjät tuovat synkkiä pilviä. Alueemme yllä on 5 vuotta taistelu kestänyt, kun Orikedon polttolaitoksesta halutaan monumentti, joka tuhoaa asuinviihtyvyyden.

Yhdistys yritti laittaa kypulointa rattaisiin, mutta se ei riittänyt. Me saimme rinnalle Oriketo-ryhmän, jolla on asiantuntemusta ja tietämystä, joka on saanut vastapuolen päättäjät huomaamaan, että täällä ollaan tosissaan. Olemme saaneet positiivista palautetta, kiitos Lounais-Suomen ympäristökeskukselle, joka puolueettomasti on tuonut ilmi todelliset asiat, eikä myöntänyt ympäristölupaa. Taistelu jatkuu vielä. Myös rakennusjätteen murskaus- ja romunkeräilylaitos halutaan tuoda yhdistyksemme alueelle. Näin

turkulaiset päättäjät palkitsevat asumisviihtyvyyttämme.

Hyvä yhdistys!

Jos nämä lähes 30 vuoden tapahtumat ja asiat nitoo yhteen, voimme todeta, että yhdistyksen toiminta on ollut vilkasta sekä tuloksellista. Yhdistyksen viiri suunniteltiin jo 20 vuotta sitten. Viirin luovuttamisessa on ollut tiukka linja. On täytynyt tehdä vuosia työtä yhdistyksen ja alueen hyväksi.

Yhdistys on julkaissut juhla-julkaisulehdet 5- ja 10-vuotismärkeissä sekä markkinalehtiset 20- ja 25-vuotismärkeissä. Väli vuosina näillä toimenpiteillä olemme saaneet yhdistyksen talouden vankalle pohjalle.

Tämä yhdistyksen eteen tehty työ on vaatinut paljon uhrauksia. Tämä on ollut satojen ihmisten työpanosta yhdistyksen hyväksi. Se kertoo siitä, että yhdistyksemme toiminta on vilkasta ja tuloksellista. Olemme suurimpien

Dmitri Ovchinnikov

Martti Lehtilä.

yhdistysten joukossa Turun alueella. Muistamme lämmöllä ja kiittollisina kaikkia jo rajan taakse siirtyneitä sekä niitä, jotka ovat tehneet työtä yhdistyksen että alueemme viihtyvyyden sekä ympäristön hyväksi.

Nyt kun yhdistys lähtee uudelle vuosikymmenelle, toivotamme onnea ja menestystä yhdistyksen puheenjohtajalle ja johtokunnalle sekä kaikille yhdistyksen eteen työtä tekeville. Toivon, että jäsenistön tuki on aina teidän tukenanne.

Martti Lehtilä

Yhdistyksen puheenjohtajat:

Väinö Saarinen	1978–1989
Risto J. Rinne	1990–1991
Ossi Kiiveri	1992–1995
Hannu Käpylä	1996–1997
Martti Lehtilä	1998–2007
Arja Iho	2008–

9 kysymystä

Arja Iholle – Hamaron pienkiinteistöomistajain uudelle puheenjohtajalle

Arja Iho.

1. Miksi olet muuttanut Hamaroon?

Lapsuudenkotini on viereisellä omakotialueella, Kastussa. Hamaron alue on luonnonläheinen, viihtyisä ja mukavasti lähellä palveluita.

2. Kuinka kauan olet asunut Hamarossa?

Kohta 14 vuotta.

3. Mikä on parasta alueessa?

Lapsiystävällisyys: alueella on paljon päätyviä katuja ja suojaisaa asuinympäristöä ja nämä ovat asioita, joita pitää vaalia.

Melko lähellä on myös hyvä kirjasto. Lisäksi täällä on erittäin hyvät liikuntamahdollisuudet mm. lenkkimaastot, hiihtoladut, luontopolut ja liikuntahalli, joka toimii paitsi liikuntapaikkana myös erilaisten ihmisten kohtauspaikkana. Liikuntahallissa toimiva Turun Urheiluliiton Jumbpala tarjoaa kaikille sopivaa liikuntaa kaikille taustasta riippumatta. Jokaiselle löytyy sopivia lajeja.

4. Miten alue on kehittynyt 14 vuodessa?

Kumpupuisto eli Ingegerdin puisto ja Aurajoen reitin luontopolku ovat kauniita ja kiitos siitä kaupungille, että ne ovat hyvin hoidetut. Hienoa kumpupuistossa on juuri kumpuilevuus ja istutukset ja hiljaisuus silloin, kun Turku Energian biopolttolaitos ei ulise. Alueen ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet ovat kehittyneet hyvään suuntaa sinä aikana kun olen täällä asunut.

5. Mikä on innostanut mukaan omakotiyhdistystoimintaan?

Suunnaton kiukku aikeisiin rakentaa sekajätteiden massapolttolaitos keskelle tiivistä asutusta ja lähelle Turun keskustaa asukkaiden näkemyksistä piittaamatta. Yhteisöllisyys ja kotiseutuhenki ovat minulle tärkeitä. Kotiseutu tarkoittaa minulle lähinnä Turku tai koko Varsinais-Suomea, se ei rajoitu pelkästään Hamaroon. Haluan vaikuttaa elinympäristöä koskeviin hankkeisiin ja myös viedä tärkeäksi kokemiani asioita järjestelmällisesti eteenpäin.

6. Mikä on yhdistyksen tärkein tehtävä mielestäsi ja miten se toteutetaan?

Yhdistyksen tärkein tehtävä on edistää alueen viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Palvelutarjonta pitää varmistaa alueella ja näihin kuuluvat mm. lähialueen liikennejärjestelyjen turvallisuus, päivähoitomahdollisuuksien monipuolisuus, hyvät lii-

kuntamahdollisuudet kaiken ikäisille, jää- ja palloilukenttien kenttien hoito, puistojen ja ulkoilureittien hoito. Lähialueita tulee kehittää kaikkien asukkaiden parhaaksi. Mieltäni ei lämmitä, jos ongelmat siirretään esimerkiksi lietolaisille. Olen täysin vakuuttunut siitä, että monia välttämättömiä yhdyskuntateknisiä toimia voidaan toteuttaa myös ihmisiä ja ympäristöä huomioiden.

Kukaan ei pysty yksinään toteuttamaan yhdistyksen tavoitteita. Siihen tarvitaan paljon ihmisiä ja kaikkien toiminta pitää saada organisoitua, niin saadaan asiat etenemään.

7. Mitkä yhdistyksen perinteiset toimintamuodot ovat läheisimpiä sinulle?

Syys- ja vuosikokoukset ovat innostavia, koska niissä on aina teema, joka liittyy vahvasti alueen kehittämiseen. Tapahtumat kuten Hamaron markkinat ja joulujuhla luovat yhteisöllisyyttä ja viihdyttävät eri-ikäisiä alueen asukkaita.

8. Uudistuuko jotain uuden puheenjohtajan myötä?

Tiedottamista uudistetaan ja tehostetaan. Aloitamme tiedottamisen nettisivuston kautta aluetta koskevista ajankohtaisista asioista – se on edullisempaa ja nopeampaa. Perinteisiä neljä kertaa vuodessa ilmestyviä tapahtumatiedotteita ei tietenkään unohdeta.

Alamme myös informoida ihmisiä siitä, mitä voi tehdä, jos alueella on häiriöitä: jos haisee, jos on meteliä jne.

9. Onko sinulla mottoa?

Jos ei mahdotonta yritä, niin mistä sen tietää, missä se raja menee.

Teksti ja kuva: Hanna Nurmi

N A A P U R U S T O N N A P P U L A T

Junioritoimittajat esittivät kolme kysymystä alueen nuorelle väelle.

1. Mikä on parasta tässä alueessa?
2. Mitä haluaisin muuttaa tässä alueessa?
3. Mitä täällä voi tehdä talvella?

Anton Nyberg, 7 v. Räntämäki

1. Oma piha ja katu
2. Mopot pois leikkipuistosta, kentältä ja kadulta
3. Lumisota, pulkkamäki ja luistelu

Juho Rantanen, 11 v. Halinen

1. Laaja metsäalue
2. Ei rakenneta enää mitään metsän päälle
3. Laskea mäkeä pulkalla

Sakari Forsman 7 v. Räntämäki

1. Skeittaaminen
2. Haluaisin kasinon
3. Pulkkailla

Kaarlo Forsman 9 v. Räntämäki

1. Kaverit
2. Kauppoja lisää
3. Hiihdellä ja luistella

Teksti ja kuvat:
Matti Nurmi 11 v. ja
Miikka Surakka 11 v.

Elina Hakala 14 v. Räntämäki

1. Sijainti ja asukkaat
2. Busseja lähtee liian harvoin
3. Pulkkailla, luistella ja kävellä

Kräkistämäs

”Lähdeks Eetla kräkistämä?”, kysys Martta. ”Kyl mää voi lähte”, vastas Eetla. Mitä se simmonen ”kräkistämine” oli? Silloin ennen kaikki keitettiin puita poltettavassa hellassa, niin kahvit kuin ruuatkin. Ei kesäaikana raaskittu polttaa ostettuja puita ”klapei”. Silloin lähdettiin kräkistämään.

Kräkistäminen oli sitä, että kerättiin poltettavaksi kelpaavia kuivia oksia metsästä. Siihen tarvittiin kangassäkki, sillä oksat olivat yleensä niin lyhyitä, etteivät pysyneet nipussa. ”Törtöset”, kuivuneet kävyt, joita myös koottiin, tarvitsivat ainakin säkin.

Eetlalla oli joskus käytössä naisten polkupyörä, jossa kaksi säkkiä kulki kohtuullisesti. Sen vuoksi Eetla oli hyvä kräkikaveri.

Kyllä siinä kräkistämässä oli toinenkin syy. Siellä oli hyvä kertoilla toiselle omia huoliaan. Nyt sanottaisiin, että harrastetaan ”kräkiterapiaa”. Ajatusmaailmat olivat erilaiset. Toinen tunnettiin kylällä uskovaisena, toinen ei koskaan kirkkoon lähtenyt. Ei varmaan oltu aina kaikista asioista samaa mieltä. Yhdessä kuitenkin kräkistettiin ja enemmän tai vähemmän onnistuneen kräkistysreissun jälkeen jompikumpi keitti korvikkeet.

Aulis Katajamäki

Aulis Katajamäki on syntyperäinen Halislainen ja asunut täällä 70 vuotta. Nykyään hän asuu Uittamalla.

terveydeksi!

Luonnossa liikuntaa -terveydeksi!

Miltä Sinusta tuntuu, kun tulet kävelylenkiltä raikkaasta luonnosta? Jos vastaat: ”Hyvältä”, kuulut niihin kolmeen neljästä, jotka vastaavat samalla tavalla. Tutkimustulokset osoittavat nimittäin, että vihreä liikunta eli liikkuminen luonnossa parantaa mielialaa sekä vähentää jännittyneisyyttä ja ärtyisyyttä.

Elämä saattaa johtaa jokaisen meistä joskus masennukseen. Kansanterveyslaitoksen tutkimusten mukaan jonkinasteisesta masennuksesta kärsii lähes joka viides varsinaissuomalainen. Liikunnalla on tärkeä osa mielen-terveysongelmien torjumisessa. Brittitutkijat vertasivat vihreää liikuntaa ja kävelyä sisätiloissa. Peräti yhdeksän kymmenestä mielen-terveysongelmista kärsivästä piti metissä kävelyä itsetuntoa merkittävästi kohottavana. Kun liikkuminen tapahtui sisätiloissa, olo sen sijaan paheni lähes puolella koehenkilöistä.

Kahdeksassa Euroopan maassa tehtiin hiljattain tutkimus asuinolojen vaikutuksesta terveyteen. Lähes 7000 terveän aikuisen elämäntavat selvitettiin perusteellisin kyselyin. Jokaisen luona vieraili myös haastattelija, joka teki havaintoja sekä tutkittavien kotiloista että ympäristöstä. Seinäpiirrosten ja roskien koristamien sementtiterämaiden asukit harrastivat puolta vähemmän liikuntaa kuin siistien ja viihtyisien alueiden ihmiset. Tämä heijastui suoraan ylipainoisuuteen, joka oli epäsiisteillä alueilla kaksi kertaa yleisempää kuin hyvin hoidetuissa ympäristöissä. Viheralueet osoittautuivat erityisen tehokkaiksi liikunnan aktivoijiksi ja laihduttajiksi.

Viheralueilla liikkuminen johtaa toisaalta myös siihen, että pidämme parempaa huolta ympäristöstä. Kun ympäristön tila kohenee, parantaa se taas mahdollisuuksia nauttia luonnosta. Vielä 50 vuotta sitten työhön liittyvä liikunta vastasi samaa kuin jokainen meistä juoksisi täysimittaisen maratonin joka viikko. Kun tämä liikunta on jäänyt pois, on helppo ymmärtää miksi kansa lihoo. Siksi liikuntamahdollisuuksien pitäisi olla mahdollisimman houkuttelevia ja helposti saavutettavia.

Poliittisten päätösten tulisi vahvistaa asuinalueiden, kuten historiallisen ja herkän Koroisten, viheralueita sekä vähentää melua, saasteita ja pienhiukkaskuormaa oikeilla liikennetarkoituksilla sekä teollisuuden sijoittamisella kauemmas asuntoalueista. Ja toivottavasti polttolaitostoiminnasta asuinalueemme keskellä ei enää tulevaisuudessa tarvitse puhua.

Pentti Huovinen

Kirjoittaja on Räntämäessä asuva lääkäri ja professori.

Tervetuloa lounaalle Turun kristilliselle opistolle Linnasmäkeen

Arkilounas 6,50 €

Sisältää lämpimän ruoan, salaatin, ruoka-leivät ja -juomat sekä jälkiruokakahvin.

Tarjoillaan ma-pe kello 11-13.

Viikon ruokalista netissä www.linnasmaki.fi.

Linnasmäki tarjoaa myös monipuolisia kokous-, tilausravintola-, ja majoituspalveluita.

Kahvila on avoinna maanantaista torstaihin kello 10-17 ja perjantaisin 10-14.

Lustokatu 7, 20380 Turku • puh. 412 3500 • www.linnasmaki.fi

VUOKRA-ASUNTOJA KOTI- KÄYTTÖÖN

Meillä on yli 11 000 viihtyisää kerros-, rivi- ja pientaloasuntoa eri puolella Turkua. Tule asumaan taloon, jossa asumisen asiat ovat aina etusijalla.

Ota yhteyttä meihin, kerromme lisää!

TVT Asunnot Oy
Kiinteistö Oy Lehtolaakso

Käsityöläiskatu 3, 20100 Turku
Vaihe (02) 330 000
Vuokraus (02) 262 4888
Avoimma: ma 9.00-17.00
ti 10.00-15.45, ke-pe 9.00-15.45
www.tvtasunnot.fi
www.lehtolaakso.fi

Koroisten piispankirkko

Varsinais-Suomen keskuspaikka sijoittui keskiajan alkaessa 1200-luvulla Aurajoen ja Vähäjoen yhtymäkohtaan helposti linnoitettavalle niemelle. Tänne Tuomas, Suomen piispa, rakensi puisen kirkon ja itselleen asunnon vuoden 1229 jälkeen paavi Gregorius IX:n annettua kirjeessään määräyksen siirtää piispanistuin ”Räntämäkeen”. Paavin latinankielisessä tekstissä mainittiin todellakin ”Räntämäki” suomalaisessa muodossa, joten nimi on siis hyvin vanha. Jotain nimen taustasta kertonee se, että Turun talvinen vesisade tosiaan vaihtuu usein rännäksi juuri täällä.

Koska piispalla oli myös paljon maallista valtaa, voidaan sanoa, että Tuomas hallitsi käytännössä koko lounaista Suomea Koroisista käsin.

Ns. kansleripiispojen aikana vuosina 1248–1286, kun piispoiksi tulivat englantilaisen Tuomaksen jälkeen ruotsalaiset Bero, Ragvald ja Catillus, rakennettiin laajempi kirkko sekä uusia piispan kartanorakennuksia. Ainakin kirkon kuoriossa oli kivinen. Siinä kokoontui tuomiokapituli vuodesta 1276 lähtien ja sinne haudattiin vuonna 1286 piispa Catillus. Hänen hau-

tansa löydettiin vuonna 1902 suoritetuissa arkeologisissa kaivauksissa.

Ilmeisesti piispan rakennukset erotti vallihauta itäpuolisesta asutustihentymästä, jollainen syntyi itsestään piispan lukuisan seurueen takia. Siellä asui myös kauppiaita tehden ”vanhasta Turusta” Suomen kauppapaikan.

Piispa Johanneksen tultua Suomeen Ruotsista vuonna 1286 hän päätti aloittaa uuden tuomiokirkon rakentamisen 1,5 km alavirtaan päin. Luultavasti asutuksen kasvu sillä suunnalla ja joessa olevat purjehdusta kiusaavat matalikot saivat piispan muuttamaan pääkirkkonsa paikkaa.

Uuden tuomiokirkon vihkimisen jälkeen toimi Koroisten piispankirkko Räntämäen seurakuntakirkkona lähes koko 1300-luvun. Välillä se oli myös piispankirkkona, sillä vuoden 1318 jälkeen, kun venäläiset olivat polttaneet Turun tuomiokirkon ja muunkin kaupungin, piispat suorittivat siellä messunsa. Vuosisadan lopussa eli vuonna 1396 poltti viitaaliveljien joukko Koroisten kirkon.

Vielä 1600-luvulla oli pystyssä kiviseiniä ja niissä ikkuna-aukkoja Koroisten kir-

kon raunioista. Turussa opiskellut Per Magnus Gyllenius kertoi 8.elokuuta 1653 päiväkirjassaan käynnistään Koroisissa piispan tyttären seuras-

”Me kuljimme joen itäisellä puolella. Sen nimi on Aura ja se kulkee läpi Turun. Ja kun me tulimme siellä kylään, me annoimme sou-taa itsemme joen yli. Koroisissa saimme ruokaa

vanhassa piispantalossa, joka oli muinoin rakennettu pihan keskelle ja on hyvin korkea ja pullea monin suurin aukoin ja rei’in. Tämä oli ollut heidän huvimajansa, missä he olivat juoneet ja pitäneet lystiä. Kyseisen rakennuksen jälkeen on piispan alueen raja ja Räntämäen pitäjän myöskin. Alempana saman talon luona jakautui joki kahteen osaan ja niemellä joen jakautuessa on ollut Turun kaupunki, mistä vielä on nähtävillä monia vanhoja muureja ja raunioita.”

Näkymä Koroisten vanhan kirkon raunioille ja Koroisten ristille Aurajoen etelärannalta. Vasemmalla Vähäjoen laakso.

Koroisten vaiheita myöhemmin

Kesällä 1898 aloitettiin niemellä arkeologiset kaivaukset. Hjalmar Appelgrenin aloittamat työt saivat jatkaa Juhani Rinteen, jonka johdolla työskentely jatkui vuoteen 1902 saakka. Lähes kaikki alueelta tunnettu materiaali koottiin tänä aikana eikä aluetta ole sen jälkeen tutkittu. Erityisesti runsaat rahalöydöt 1200- ja 1300-luvuilta olivat uraauurtavia. Keskeistä tutkimusmateriaalia ovat esimerkiksi kirkon sisäpuolelta löytyneet 186 brakteaattia eli rahaa.

Itse niemellä on näkyvissä vain kirkon perustuksia sekä Aurajoen puolella piispantalon kuuluneiden rakennusten nelikulmaisia perustuksia. Mahdollisesti ne ovat jokea vastaan seisseita torneja. Asuinrakennuksen on arveltu olleen kolmikerroksinen ja ainakin sen pohjakerroksen olleen kivistä. Kirkon perustuksissa on päällekkäin kahden kirkon jäänteet. Vanhempi lienee Tuomaan aikaan käytössä ollut puinen kirkko, johon on tehty 1200-luvun puolivälissä tiilestä 12 metrin pituinen kuoriossa. Alue on sata vuotta sitten julistettu muinaismuistoalueeksi ja

sinne on ristin lisäksi tullut Turkuseuran laatta. Myös vallitus on 1900-luvun alku-puolella tehty.

Räntämäen eli Maarian kirkko lienee rakennettu vasta 1400-luvun puolella jonkin matkaa luoteeseen Koroisista. Uuden kirkon rakentamiseen on luultavasti tuolloin käytetty kiviä Koroisista. Myös vanhin tekstillinen hautakivi lienee siirtynyt silloin uudelle paikalleen.

Kivi oli sijoitettuna sakariston lattiaan, mutta siirret-

Kuluneessa tekstissä mainitaan vainaja, Ingigerd, joka on varakas rouva ja Pietarin puoliso:

”Herran vuonna 1290 kuoli Ingigerd, muinoin Pietarin vaimo. Levätköön hän rauhassa.”

Hautakivi on tehty balttilaisesta tai gotlantilaisesta kalkkikivistä. Sen korkeus on 153 cm ja kiven yläosaan on hakattu Kristuksen monogrammi. Kiven säilyminen kautta vuosisatojen näkyy myös kansantarinoissa. Daniel Juslenius kertoo vuonna 1700, että Maarian kirkon kerrotaan rakennuttaneen rouva Inkerin, joka oli kääntynyt kristinuskoon. Myös Maarian kirkon rikkoutuneen kastemaljan on arveltu olevan alun perin Koroisten kirkosta.

Varsin vähän on siis jäljellä ensimmäisestä Turusta. Koroisten niemellä kohoaa valkoinen puuristi kirkon paikalla. Sieltä näkyy kolme keskiaikaista kirkkoa: Turun tuomiokirkko, Maarian kirkko ja Katariinan kirkko. Näkymä on ainutlaatuinen Suomessa.

Hannu Laaksonen

Ingigerdin hautakivi on nykyään Maarian sakaristossa.

tiin vuonna 1804 eteläisen sisäänkäynnin kynnykseen. Vuonna 1871 kivi siirrettiin uudestaan sakaristoon.

Rakas päiväkirja.

*Ei sitä siellä näkynyt,
hypermarketissa. Voisko olla
niin että onni onkin jossain
muualla?*

Turun Seudun jätehuolto
Vähennä vähän. Pallo on sinulla.

Vinkkejä jätteensynnyn ehkäisyyn:

www.fiksu.net, www.jly.fi/ekoteho sekä www.kaventajat.fi

Tarkkuutta jätteiden lajitteluun saat osoitteesta www.tsj.fi, valitse linkki ”jätteiden ABC.”

Jäteneuvonnasta voit kysyä opastusta ja jaettavia materiaaleja, puh. 0200 47470 (arkisin 9-16).

TURUN SEUDUN
JÄTEHUOLTO

ENERGIA SYNTYY YHTEISTYÖSTÄ

Turku Energia tuo energiaa asiakkaidensa eläimeen, asumiseen ja yrittämiseen. Haluamme joka päivä lunastaa lupauksemme hyvästä palvelusta toimimalla tehokkaasti, vastuullisesti ja avoimesti asiakkaidemme kanssa.

www.turkuenergia.fi

Turku Energia

Koroisten niemen kauppapaikka Maarian Rantämällä oli tunnettu jo 1100-luvulla. 1200-luvulla siitä tuli Suomen kirkollisen hallinnon keskus kun Piispankirkko muutti Nousiaisista Koroisiin. Tälle paikalle rakennettiin kirkko ja piispan asuintalo. Vaikka Koroisissa oli kirkko jo 1200-luvulla, ensimmäisen kerran nimi Koroinen, Corois mainitaan vasta 1303. Sitä aiemmin vanhoissa asiakirjoissa puhutaan Rantämäestä.

Usein jää unohduksiin viereinen maatila, Koroisten talo. On oletettu, että muinainen Koroisten kaupungin asutus on ulottunut nykyisen Koroisten tilan talouskeskuksen paikalle asti, sillä alueelta on olemassa arkeologisia löytöjä.

Koroisten talo toimi piispan palkkatilana. Sen tuotosta piispa sai elantonsa. Koroisiin ovat kuuluneet lähistön pellot Aurajoen rannalla. Vielä 1900-luvun alussa viljeltynä oli 100 hehtaaria. Itse piispa ei peltoja viljellyt eikä yleensä asunut tilalla, vaan tilaa hoitivat lampuodit. Piispoista ainakin Kondrad Bitz ja Maunu Särkiähti ovat 1400-luvun lopulla asuneet Koroisissa. Oletettavasti he asuivat varsinaisessa piispanlinnassa ja lampuotit asui vaatimattomammassa rakennuksessa. 1500-luvun loppupuolen jälkeen Koroisten talo ei enää ollut piispojen hallussa.

Vuoden 1787 isojakokarttaan on merkitty vanhan kaupungin paikalle Koroisten talon tontti. Maakirjan mukaan Koroinen oli tuolloin palkkatila, joka nauttii säteri- eli verovapautta. Tuohon aikaan vanha kirkonpaikka toimi niityalueena ja pellot alkoivat vasta talosta pohjoiseen päin. Myöhemmin eli 1800-luvulla oli kirkon paikkakin raivattu pelloksi. Tästä kertoi 1890-luvulla Koroisten vanha emäntä seuraavaa: ”kun tasankoa ruvettiin raivaamaan pelloksi ja vielä paljoa myöhemmin, oli paljon vastusta kivistä, jotka

peittivät koko tasangon, ikäänkuin olisi auralla kivipöytään leikannut. Maasta nousi samantaisia vaaleita kivilaakoja kuin on tuomiokirkon lattialla.”

Koroisten tilan maista erotettiin muinaistieteelliseksi suojelualueeksi jo vuonna 1905 nykyinen muinaismuistoalue. Tosin maanvuokraaja laidunsi senkin jälkeen alueella karjaansa, mikä suuresti huolestutti muinaistieteellistä toimikuntaa. Maanvuokraaja ei nimittäin ollut tyytyväinen, koska häneltä oli maanlunastuksen vuoksi hävinnyt hehtaarin verran peltoa ja laidunalueita.

Tilan vanhat rakennukset

Koroisten niemen asuinrakennukset paloivat perimätiedon mukaan 1800-luvun puolivälissä, joten nykyiset raken-

nukset ovat siten 1800-luvun loppupuolella rakennettuja. Rakennusteknisten seikkojen osalta pohjoisenpuoleinen asuinrakennus eli päärakennus vaikuttaa kuitenkin vanhemmalta, jo 1800-luvun alussa tai 1700-luvulla rakennetulta. Tätä päärakennusta on laajennettu vuonna 1929, jolloin siihen tehtiin poikkipääty. Joen puolella sijaitsee entinen työväenasuinrakennus. Molemmista taloissa on tehty muutoksia vuosikymmenien aikana, mutta niiden perinteinen ulkoasu on kuitenkin hyvin säilynyt.

Pihapiiri muodostaa selkeästi erillisen asuinpihan ja karjapihan. Näiden välissä on tallirakennus, jossa on läpikuljettava sola. Karjapihan pohjoisreunassa oli tilan vanha hirsinen navetta, joka laajennettiin 1930-lu-

vulla sikalaksi. Samaan aikaan joen puolelle valmistui uusi tiilinen navetta. Pihapiirin ulkopuolella pellon takana on riihi, jonka toiseen päähän tehtiin sodan jälkeen 1940-luvulla asuinhuone siirtolaisia varten. Lähimpänä muinaismuistoaluetta oleva pieni asuinrakennus on entinen talon muonamiehen asuinrakennus. Rakennus on merkitty jo vuoden 1897 karttaan.

Tilan puutarhassa on alueen vanhimman rakennuksen rauniot, jonka on viimeisimmän tutkimuksen mukaan katsottu olevan keskiaikaisen piispan-talon rauniot. Tästä rakennuksesta kertoi eräs ylioppilas Petrus Gyllenius päiväkirjassaan vuonna 1653: ”Kävelimme Aurajoen itäpuolta ja tulimme kylän kohdalle, niin soudatimme itsemme joen yli ja saimme Koroisissa ruokaa

eräässä vanhasa hyvin korkeassa ja ympyriäisessä sekä monella suurella ikkunalla ja reiällä varustetussa piispan asunnossa, joka ammoisina aikoina oli rakennettu keskelle pihaa. Se oli ollut heillä huvilana, jossa olivat juoneet ja hauskaa elämää viettäneet”

Koroisten tilan omistajat ja vuokraajat

Koroisten talo oli seurakunnan eli kirkollisessa omistuksessa keskialalta aina vuoteen 1932 asti, jolloin tila siirtyi valtiolle. Vuonna 1985 Koroisten tila siirtyi Turun kaupungin omistukseen. Koroisten lampuotina eli vuokraviljelijänä on ollut Koroisten suku vuodesta 1834 lähtien. Suku on asuttanut tilaa liki 200 vuotta kolmen eri vuokranantajan alaisena.

Koroisten tytär avioitui

Frans Laineen kanssa. Laineen perheellä on ollut laajamittaista kasvihuoneviljelyä toiminimellä Koroisten puutarha. Kasvihuoneet purettiin Koroisista 1990–2000 -luku-jen vaihteessa, mutta edelleen pellolla on ollut kesäukkien siemenviljelyä. Tilan laajempi puutarhatoiminta ja kasvihuoneet ovat tällä hetkellä Metsämäen raviradan takana Haagantien varrella.

Koroisten tila muodostaa ainutlaatuisen maatilamiljöökokoisuuden Aurajoen rannalla. Tila on ollut tässä kohdin jo keskialalta lähtien ja katsomalla ympäröivää kulttuurimaisemaa voi kuvitella miltä Koroisissa on näyttänyt satoja vuosia sitten.

Sanna Kupila
tutkija
Turun maakuntamuseo

Turun maakuntamuseon ilja Sahberg 1955

Ulla Laineen arkisto

Koroisten päärakennus Koroistenniemeen johtavalta tieltä nähtynä vuosina 1955 ja 2007.

Suomen viimeinen torppa

Halistensillalta Maarian kirkolle päin katsellessa eteen levittäytyvät laajat pellot - keskellä kaupunkimaisemaa. Koroisten suku viljeli Koroisten tilaa sataseitsemänkymmentä vuotta.

Ulla Laineen arkisto

Puutarhuri Ulla Laineen suku viljeli Koroisten tilaa sataseitsemänkymmentä vuotta.

Vuonna 1819 Maarian kirkonkirjoihin merkittiin Vahdolta kotoisin oleva 19-vuotias **Matti Antinpoika** ja Piikkiössä syntynyt 16-vuotias **Liisa Heikintytär**. Matin ja Liisan vihkimerkintä on vuodelta 1823. Matti työskenteli renkinä Niuskalassa, Hamarossa ja Koroisten piispantilalla, sitten Saranmäen Pukkilan isäntänä ja vuodesta 1834 Koroisten vuokraviljelijänä.

Sukunimeksi Koroinen

Isä-Matin työtä piispantilalla jatkoi **Matti Matinpoika**, joka avioitui Hamaron Keskitalon **Maria Jaakon-tyttären** kanssa. Heidän tyttärensä **Johanna** meni naimisiin tarvasjoikelaisten **Matti Heikinpojan** kanssa, joka tuli Koroisiin kotivävyksi. Johanna ja Matti ottivat sukunimeksen tilan nimen: Koroinen.

Kolmekymmenvuotias Johanna kuoli synnytykseen. Matti avioitui Johannan sisaren, **Serafian**, kanssa.

– Matti ja Serafia Koroinen olivat minun isopappani ja isomammani, kertoo Koroisten tilan viimeinen asukas, puutarhuri **Ulla Laine**.

Serafia Koroinen (1863–1951) seurasi aikaansa, luki Uutta Auraa ja

kannatti kiihkeästi nuorsuomalaisuutta. Hän kutoi ahkerasti lahnaverkkoja ja rysiä, joilla kalasti Mattinsa kanssa Aurajoella.

Matti Heikinpoika Koroinen (1848–1927) oli hiljainen ja sävyisä mies. ”Käsillisenä” miehenä hän rakensi pääatalon naapuriin piharakennuksen, johon hän muutti isomamman kanssa, kun seuraava polvi otti isännyyden.

Serafia ja Matti saivat kolme tytärtä: **Ainan**, **Johannan** ja **Sallyn**.

Viljelijä aikaansa edellä

Sally tapasi harrastuksissaan Raittiusseurassa rymättyläläisen Leikkisten tilan pojan ja rautatieläisen, **Frans Laineen**. Rakastuneet nuoret vihittiin kesällä 1919, ja Frans tuli Koroisiin vävyksi ja viljelijäksi. Frans ja Sally olivat Ulla Laineen vanhemmat, ”pappa ja mamma”, kuten Koroisissa oli tapana heitä kutsua.

– Pappa viljeli kolmekymmentäkahdeksaa hehtaaria, jotka olivat yhdessä palassa, Ulla Laine kertoo.

Tilalla viljeltiin viljakasveja ja heinää. Talossa oli yli kolmekymmentä lehmää, hevosia, sikoja ja kanoja.

– Kymmenen hehtaaria oli sokerijuurikasta, mistä me lapset ei tykätty yhtään, Laine nauraa muistellessaan kesäisiä harvennusurakoita, jotka tehtiin käsivoimin.

– Pappa oli aikaansa edellä, edistyskellinen viljelijä. Kaikki pellot salaojitettiin jo 30-luvulla, rakennettiin uusi navetta ja kasvihuoneita. Päärakennukseen lisättiin poikkipääty, asennettiin keskuslämmitys, vesijohdot ja viemärit.

Isäntä oli katsellut amerikkalaisia rakennuslehtiä. Vaikka hän ei kieltä osannutkaan, hän oivalsi keskuslämmityksen edut. Tarvittavat putket ja pannut piti siihen aikaan teettää. Samat putket ja pannut toimivat talossa vielä nykyäänkin. ”Muistakaa sitten, kun naitte, niin naitte käsillisen miehen”, Sally-mamman sanonta jäi elämänviisaudeksi seuraavillekin polville.

Ulla Laine jatkoi veljensä Juhanin kanssa tilanhoitoa papan kuoltua vuonna 1959.

Torppaa ei vapautettu

Koroisten tila on tiettävästi Suomen viimeinen torppa. 1920-luvulla tullut torpparilaki ei tilannetta muuttanut.

Muinainen piispan palkkatila siirtyi sittemmin valtion omistukseen torppana. Vuokra maksettiin kuitenkin tuomiokapituliin. Valtio ei koskaan virallisesti muuttanut torpan asemaa, vaikka asiaa anottiin ja puitiin niin arkkipiispan kuin kulttuuriministerin kanssa. Turun kaupunki lunasti tilan valtiolta 1980-luvulla.

– Sitä torppaa ei ole koskaan vapautettu, Ulla Laine toteaa. Koroisten viimeisenä asukkaana hän on muuttanut muualle viettämään eläkepäiviään.

Kaupunki pohtii tulevaa käyttöä tilalle, jonka nimenä on vilahtanut nyt ”Koroisten kartano”. Toivottavasti tila päättyy hienon historiansa arvoiseen käyttöön.

Tytti Issakainen

Lähteet: Ulla Laineen haastattelun lisäksi Koroisten suku -historiikki ja Turun Maakuntamuseon Koroinen eläväksi -raportti.

Tarinat Koroisten maatilasta ja sen ympäristöstä jatkuvat Koroiset-lehden seuraavissa numeroissa.

Dmitri Ovchinnikov

Nummen uusi posti palvelee K-Supermarket Hilan naapurissa

Uusi posti Kuralankatu 4:ssä K-Supermarket Hilan naapurissa on palvellut 19. marraskuuta alkaen Nummen, Halisten, Yliopilaskylän, Kuralan, Itäharjun, Kohmon ja Ravattulan alueiden asukkaita.

– Alueen asukkaat ovat olleet

tyytyväisiä, kun oma posti on tullut takaisin alueelle, myyntiesimies **Tiina Lahtonen** kertoo. – Nummen alueen posti joutui noin vuosi sitten sulkemaan ovensa vuokarasopimuksen päätymisen vuoksi. Asukkaat ovat kiitelleet uuden postin kätevää sijaintia kauppakeskuksen yhteydessä, nyt voi toimittaa ostokset samalla kertaa.

Postiin pääsee kaupungin keskustasta päin ja Kohmosta bussilla numero 28. Palvelulinja P2 palvelee myös alueella. Postin uusi myymälä palvelee maanantaista

perjantaihin aamukahdeksasta iltakahdeksaan. Postin myymälöiden valikoimaa on viime aikoina kehitetty ja palvelu keskittyy postittamiseen, muistamiseen, lähettämiseen ja asiointiin.

Helppous ja sujuvuus ykköstavoitteet

Nummen myymälän sisäilmeen uudet ratkaisut ovat osa Postin myymälöiden kehittämistoimintaa. Asiakkaiden tarpeisiin halutaan vastata entistä paremmin, ja myymälöissä asiointi pyritään tekemään yhä helpommaksi ja

Kuvassa konttorin myyntiesimies Tiina Lahtonen toivottaa asiakkaat tervetulleeksi uuteen myymälään.

sujuvammaksi.

Asioinnin helppoutta uudessa myymälässä on lisätty myös tuotteiden asettelulla. Kuluttaja-asiakkaiden ja yritysasiakkaiden palvelut ovat selkeämmin erillään, jotta kummatkin kohderyhmät löytävät nopeammin haluamansa. Täysin uutta on asiakaspäätte, jonka avulla asiakkaat voivat hoitaa vaikka muuttoilmoituksensa. Laite palvelee varsinkin

Dmitri Ovchinnikov

sellaisia, joilla ei ole omaa tietokonetta kotonaan.

– Tuotteet ovat selkeästi esillä omassa kokonaisuudessaan ja esimerkiksi pakkaustarvikkeet ovat entistä helpommin valittavissa. Erilaiset pakkauslaatikot ovat valmiiksi koottuina, näin asiakkaan on helppo valita oikean kokoinen ja kuosiltaan sopiva. Omat seinäkkeensä löytyvät niin kotimaan kuin ulkomaankin lähettämiseen ja pakkaamiseen. Postin uusi ilme on miellyttänyt asiakkaita, Lahtonen kertoo.

Lehden levikkialueella Röntämän ja Orikedon alueen asukkaita postipalveluissa palvelee yrittäjän yhteydessä toimiva myyntipiste Saunapiste, Ruunikokatu 2. Saunapiste on avoinna maanantaista perjantaihin kello 9–17.30.

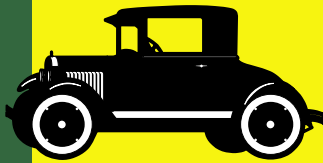
Helpoin tapa

Katsasta autosi ilman ajanvarausta!

Meiltä myös autojen rekisteröinnit ja vakuutukset jonottamatta yhdellä käynnillä.

Palvelemme ma-pe 9-17

Tervetuloa vaivattomaan katsastukseen!

Nummen KATSASTUS

Hämeentie 35, 20540 Turku
Puhelin 075 323 2520

www.nummenkatsastus.fi

PARTURI
KAMPAAMO

Parturikukka

Avoinna:

Halisten liikekeskus
Gregorius IX:n tie 8
20540 Turku
Puh. 02-2370 656

**Täyden palvelun
pyöräkauppa
koko perheelle!**

NUMMEN PYÖRÄ

Puh. (02) 469 0580 Hämeentie 44
Fax (02) 469 0581 20540 Turku

www.nummenpyora.fi

Kiinteistö Oy Aula

Turun
KOTIPESULA

Mattojen ja kodintekstiilien palvelupesula

Ruunikokatu 3
Orikedon postin vieressä

Puh. (02) 238 7799

www.turunkotipesula.fi
kari.karppelin@turunkotipesula.fi

- Nopeasti
- Edullisesti
- Vaivattomasti

Plyysi- ja käytävämatot laakavesipesuna

Suoraan omakotitalon pihalle

**ASTIASSA
NELJÄ LOKEROA!**

Uutta Suomen Turussa

Lokerot lasille, paperille,
kartongille ja metallille

L & T

huolehtii astiasta
ja tyhjennyksistä

Kysy lisää.

asiakaspalvelu
puh. 010 636 5656
www.lassila-tikanoja.fi

Hipanmäki Oy

Halisten koulun lähiympäristö syksyllä 2006.

Viher-Halinen-hanke uudisti Halisten keskusaluetta

Uudistettu Halisten koulun pihapiiri Viher-Halinen-hankkeen jälkeen syksyllä 2007.

Viher-Halinen-hanke päättyi syyskuun lopulla ja hankkeen loppuraportti on juuri valmistunut. Hanke oli kaksivaiheinen sisältäen osallistavan suunnitteluvaiheen vuoden 2006 alussa ja investointiosuuden ajalla 1.6.2006–30.9.2007. Alueen asukkaan ja Viher-Halinen-hankkeen ohjausryhmän jäsenen Martti Ruokolan sanoja siteeraten ”Viher-Halinen-hanke on ollut Halisten kaupunginosalle iso asia”.

Viher-Halinen-hanke keskittyi Halisten koulun, Paavinkadun päiväkodin ja Frantsin kentän lähialueiden kohentamiseen ja toiminnalliseen parantamiseen sekä ympäristö- ja vihermaisemointiin. Alue koki vuoden sisällä uskomattoman muodonmuutoksen, kun mm. koulun aava piha-alue sai ympärilleen maastumuotoilulla keinokumppareet istutuksineen, koulun taka-alueelle rakentui keinomäki (pulkkamäki tai polkupyörä -crossirata vuodenaajan mukaan), Paavinkadun varsi ja Prelaatinpolun varsi saivat puusto- ja pensasistutukset koulun ja päiväkodin tonttialueiden kadunvarsiin jne.

Hanke tosiaan teki sen, mitä lupasi ja ennätyksellisesti ajassa – Halinen sai oman olohuoneen keskelle ”kylää”, kun Halisten keskusalue uudistui täydellisesti.

Yhteistyö ja yhtäaikaisuus kannattivat

Hankkeen onnistumiseksi on laskettava erinomaisesti toteutunut yhtäaikaisuus ja yhteistyö järjestön (SPR V-S piiri), Turun kaupungin eri

hallintokuntien ja -laitosten (Kiinteistölaitos, Tilalaitos, Liikuntapalvelu-, Opetuspalvelu- ja Sosiaalikeskus) sekä hankkeiden Koulut Liikkeelle ja Turvaturku kanssa. Hankkeen päätyttyä voidaan todeta, että syntyi myös selkeitä ja todellisia kustannussäästöjä yhtäaikaisesta ja suunnitelmallisen kokonaisvaltaisesta tekemisestä sekä opittiin tekemään ennakkoluulotonta yhteistyötä eri toimijatahojen välillä.

Asukkaiden näkemys tärkeintä

Halislaitosten asukkaiden ja toimijoiden osallisuus, valtava kiinnostus ja osallistuminen hankkeen eri vaiheisiin oli hankkeen kantava voima. Viher-Halinen-hankkeessa asukkaat olivat koko ajan tärkeässä roolissa; suunnitelma rakentui asukasnäemyksiin ja -toiveisiin, hankkeen edessä asukkaiden mahdollisuus osallistua itse työhön otettiin todella hyvin vastaan – lukuisat, säännöllisesti toistuvat talkoot vetivät kerta toisensa perään talkooväkeä paikalle 50–70 henkilöä.

”Halisten olohuoneen” valmistuttua Halisten asukkaat ja toimijat kantavatkin kovasti huolta siitä, että upea ympäristö nyt myös säilyy.

Hyvä malli ja testatut ja hyväksi todetut toimintatavat ovat helposti siirrettävissä toteutettavaksi missä päin Turkua tai Turun ulkopuolisia alueita tahansa.

”Viher-Halinen” on ollut yksi Itä-Turun kehittämissuunnitelmissa. Hankkeen rahoittajia olivat Lounais-Suomen Ympäristökeskus, Euroopan aluekehitysrahasto EAKR, Turun kaupungin Kiinteistö- ja Tilalaitokset. Hankkeen toteuttaja oli Suomen Punainen Risti, Varsinais-Suomen piiri.

Viher-Halinen-hanketta ja loppuraporttia koskevin kysymyksiin vastailevat mielellään projektipäällikkö **Jaana Pirttisalo** puh. 050 5590 777 tai Kiinteistölaitoksen viheraluepäällikkö **Lauri Laine** puh. 050 5566 216.

Jaana Pirttisalo
projektipäällikkö
Viher-Halinen -hanke

Škoda Fabia HB

Tuulilasin testivoittaja!

“ Fabian etutilat ovat väljemmät, ja ajoasennosta saa riittävien säätöjen ansiosta sellaisen kuin haluaakin. Takapenkillä polvi- ja päätilat ovat käyttökelpoiset keskimittaista pidemmillekin matkustajille... Ajotuntumaltaan ja jousitusmukavuudeltaan Fabia on luokkaa isomman olainen... Huollot ja varaosat on hinnoiteltu kilpailijoita maltillisemmin.”

Tuulilasi 1/2008

Hinnat alkaen

14.590,-

sis. toim. kulut

Rinta-Joupin Autoliike Oy

PIISKAKUJA 10 • TURKU • P. (02) 281 0281 • MA 9-20 • TI-PE 9-18 • LA 10-15

Aluekumppanuus Nummi-Halinen

Aluekumppanuus on asukkaiden kanava olla yhteydessä kaupungin suunnitteluun ja päätöksentekoon. Käytännössä aluekumppanuus näkyy alueilla paikallisina asukastilaisuuksina tai hieman suurempina Asukkaan Ääni -tilaisuuksina. Aluekumppanuus toimii koko Turun kaupungin alueella palvelualueiden mukaisesti. Koroiset-lehden ilmestymisalueella toimii aluekumppanuus Nummi-Halinen, joka käsittää Halisten, Röntämäen ja Orikedon lisäksi myös Nummen, Kuralan, Kohmon ja Itäharjun asuinalueet.

Asukkaan Ääni valmistellaan yhdessä

Asukkaan Ääni -tilaisuudet ovat kaikille avoimia foorumeita, joissa asukkaat, kaupungin edustajat ja eri alojen asiantuntijat pääsevät keskustelemaan ja vaihtamaan mielipiteitä alueilla tärkeinä pidetyistä aiheista.

Mikä asuinalueella puhutaa? Mikä asia pitää saada

kastilaisuuksien aiheet nousevat asukkailta itseltään. Kun jonkin asian ajaminen vaatii alueellista yhteistyötä, kannattaa käyttää aluekumppanuuden tiedotuskanavia ja koota yhteen samanhenkisiä asukkaita ja toimijoita keskustelemaan ja valmistelemaan asukastilaisuuksia. Teeman ja tarpeen mukaan myös aluekoordinaattori on apuna valmistelussa.

Asukkaitten esiin tuomiin epäkohtiin voi olla vaikea löytää kaikkia osapuolia tyydyttäviä ratkaisuja; toisinaan taloudelliset tekijät ovat esteenä, joskus ratkaisuja ei ole löydettävissä lainkaan. Tärkeintä on kuitenkin ylläpitää keskustelua ja lisätä yhteisymmärrystä ratkaisuihin vaikuttavista tekijöistä.

Liity tiedotuslistalle

Aluekumppanuus tiedottaa toiminnastaan Turun kaupungin verkkosivuilla ja lähikirjastoissa. Alueelliset toimijat, kuten asukas- ja omakotiyhdistykset, sekä yksittäiset asukkaat

voivat liittyä myös aluekumppanuuden sähköpostilistalle ja saada näin tuoretta tietoa alueen asioista esimerkiksi kuu-kausittain ilmestyvän uutiskirjeen välityksellä. Tutustu www.turku.fi/nummi-halinen, www.turku.fi/asuinalueet.

Aluekumppanuus on yhteistyötä

Toimintavuoden 2008 yhtenä painopisteenä on edistää yhteistyötä alueen yhdistysten ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Asukastilaisuuksissa tiedotetaan muun muassa yhdistysten mahdollisuuksista hakea avustuksia ja hankerahoitusta sekä suunnitellaan yhdessä mahdollisuuksia asukasvaikuttamisen tehostamiseksi asuinalueilla. Yhteistyössä pyritään myös siihen, että aluekoordinaattorit saisivat yhdistyksistä yhteyshenkilön, jonka kautta tieto välittyisi myös yhdistysten jäsenistölle.

Markus Mäkipelto

Stihl-moottorisahat + huolto

Crescent-pyörät pyörähuolto

ruohonleikkurit + huolto

KAJAN KONELIIKE

kaajan.koneliike@co.inet.fi
Vanha Tampereentie 205 Puh. 255 0452

Lisätietoja:

Markus Mäkipelto, aluekoordinaattori,
puh. 040 537 0896,
markus.makipelto@turku.fi,
Nummen kirjasto, Töykkälänkatu 22

Turun Urheiluliitto

Aikuisille monipuolisia ryhmäliikuntatunteja.

Siutlankatu ykkösessä sijaitsee liikuntahalli, jonka ovesta kannattaa astua sisään. Avarassa ja siistissä hallissamme Jumphallissa voit lunastaa vaikkapa uuden vuoden liikuntalupauksesi.

Turun Urheiluliiton Voimistelu- ja liikuntajaosto liikuttaa Turun kaupungissa tuhansia ihmisiä ja järjestää lii-

kuntatapahtumia kuten SuperTreenit ja Naisten Kunto-5. Toimintamme sydän sijaitsee aivan Koroisten kulmilla. Tarjoamme terveellistä, turvallista, monipuolista ja laadukasta, koko elämäntapaamme kattavaa liikuntaa. Olemme Nuori Suomi Sinettiseura, joka noudattaa urheilun eettisiä sääntöjä lasten ja nuorten liikunnassa.

Monipuolista liikuntaa tarjolla Koroisten kulmilla

Hallissamme on yhteensä viisi salia: kaksi aikuisten salia, kaksi lasten ja nuorten salia sekä kilpa-aerobicin sali. Kaksi pukutilaa naisille, yksi lapsille ja yksi miehille. Käytössä on myös lukolliset kaapit. Isoissa pukutiloissa on suihkut. Kun astut Jumphallin aulaan, sinua tervehtii toimistomme mukavat tytöt. Toimistoaikana he palvelevat sinua mielellään myös puhelimitse.

Lapsille ja nuorille on tarjolla harraste- ja kilpaliikuntaa. Harrastepuolella valikoima on kattava aina perheliikunnasta, aikuinen-lapsi -jumpasta, baletista, tenniskoulusta touhutuuntiin. Olemme erikoistuneet myös erityistä tukea tarvitsevien lasten liikuntaan.

Kilpapuolella perinteisen, taitoa vaativan joukkuevoimistelun rinnalle on tullut suosiotaan jatkuvasti kasvattavat kilpa-aerobic ja cheer-

leading.

Nuoret ovat meille tärkeitä ja siksi tarjontaa löytyy heillekin. Jumphallin tarjottimilla on MixDancea, Dancea, Show&Dancea ja paljon muuta tanssillista urheilua. Jumphallissa voi myös pitää unohtumattomat liikuntasynttärarit, jotka ovat olleet huippusuosittuja.

Aikuisille, niin naisille kuin miehille, löytyy varmasti jokaiselle jotakin kattavasta jumphallitarjonnastamme. Koulutettujen ohjaajien johdolla voit osallistua Les Mills, Step tai vaikkapa venyttelytunnille.

Lisätietoja tunteistamme, hinnoista ja paljon muusta saat

osoitteesta www.tuul-voimistelu.fi tai puhelimitse 2311 769 toimistoaikana klo 9.00–16.00.

Jumphallin väki toivottaa sinut lämpimästi tervetulleeksi joukkoomme!

Heli Rimpi

Turun Urheiluliitto

Vauvajumppatunnilla liikunnanriemua jo pienestä pitäen.

Dmitri Ovchinnikov

19.12.2008 pidettiin Koroisten ristin juurella hartaustilaisuus, jossa oli erittäin runsaasti ihmisiä. Osallistujat tulivat Maarian kirkosta lyhtykulkueena paikalle. Tilaisuuden järjesti Maarian seurakunnan evankelioimistoimikunta.

www.koroinen.fi

Koroiset-lehden rinnalla on verkkosivusto www.koroinen.fi.

Etusivulla on ajankohtaisia asioita. Sivuston yläpalkissa on linkit alueen kaupunginosiin ja niihin kerätään tietoa ja esittelytekstejä. Tällä hetkellä ne sisältävät jo palvelukalenterit, joissa on hyödyllisiä yhteystietoja ja aikatauluja.

Yläpalkista löytyy myös linkki Koroiset-lehteen, jonne kerätään pdf-muodossa kaikki Koroiset-lehden numerot sitä mukaan, kun ne ilmestyvät.

Sivuston etusivulta löytyy myös Koroiset-lehden taustajärjestöistä tietoa. Turun kristillisen opiston, Diakonia-ammattikorkeakoulun Turun yksikön ja Maarian seurakunnan omille sivuille löytää etusivun linkeistä. Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistyksestä, Halisten omakotiyhdistyksestä ja Halinen-Räntämäksestä löytyy myös asiaa ja yhteystietoja.

Sivuston kautta voi antaa palautetta sekä verkkosivustosta että lehdestä. Verkkosivustoa kehitetään jatkuvasti ja palaute on lämpimästi tervetullutta.

Maarian kirkko

Su 27.1. klo 10 Jumalanpalvelus 10 (joka viikko)
Su 3.2. klo 10 Kantaattijumalanpalvelus, CCI-poikakuoro, johtaa Heikki Rainio, soitinyhtye
Ke 6.2. klo 18 Tuhkahartaus
Su 9.3. klo 16 Marian ilmestyspäivän konsertti, ks. erillinen ilmoitus
Su 30.3. klo 16 Latinalaista hengellistä musiikkia, Adastra-kuoro, johtaa Heikki Rainio, yhteisvastuukonsertti

Pappilan pihapiiri

Ti 22.1. klo 10 Juttutupa irtisanotuille (joka viikko)
- ti 13 Päiväpiiri (joka toinen viikko)
Ke 6.2. klo 19 Pietari Kalmin puutarhan jäljillä, oppaana yliopettari Arno Kasvi, kahvitarjoilu

Halisten srk.koti

Ma 28.1. klo 18 Avoin Raamattu- ja rukousryhmä Paavalin jalanjäljissä (joka toinen viikko)
Su 10.2. klo 12 Sunnuntairuokailu
Su 9.3. klo 12 Sunnuntairuokailu

Marian ilmestyspäivän konsertti

Sunnuntaina 9.3. Maarian kirkossa klo 16

J.S. Bach: Magnificat D, Latinalainen messu G Kamariorkesteri Volante, johtaa Heikki Rainio
Kuorot: Adastra, Maarian kamarikuoro, Verbum Sonans
1.sopraano Marja Haikka, 2. sopraano Marja Alaranta, tenori Tero Niemi

Tule mukaan tekemään Koroiset-lehteä ja lehden verkkosivuja!

Turun Diakonia-ammattikorkeakoulun viestinnän opiskelijat opastavat Koroisten alueen asukkaita lehden tekemiseen viikoilla 11–13 tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 17.30–19.00 (ei 12.3.).

Opetus järjestetään Diakin tiloissa Turun kristillisellä opistolla. Tarkemmat tiedot koulutuksesta ilmestyvät helmikuussa koroinen.fi-sivustolle.

Virkisty opiston kurssilla viikonloppuna 8.–9.3.2008!

Valitse näistä: • Karjalaiset juureni – sukututkimuksen alkeiskurssi ja karjalaista perinnettä • Nettialkeet 2 • Aikuisten luki-viikonloppu • Viittomien viikonloppu • Perheleiri.

20.–24.3.2008 Opiston pääsiäinen

Lisätietoja: www.tk-opisto.fi. Pyydä esite! Tiedustelut ja ilmoittautuminen: Hilka Ollikainen, puh. (02) 412 3612, tai Jaana Rantala, puh. (02) 412 3052, 0400 477 836. Turun kristillinen opisto, Lustokatu 7, puh. (02) 412 3500.

PIETARI KALMIN PUUTARHAN JÄLJILLÄ ke 6.2. Maarian pappilan talissa klo 19.

Oppaana yliopettari **Arno Kasvi**. Tilaisuus järjestetään Yhteisvastuukeräyksen hyväksi.

Tapahtuma alkaa kahvitarjoilulla, johon ehtii myös hyvin Maarian kirkossa klo 18 pidetyn tuhkahartauden jälkeen.

Avoin amk – mene ja tiedä!

Haluatko kehittää ammattitaitoasi, oletko kiinnostunut ammattikorkeakouluopinnoista tai haluatko tutustua aivan uuteen alaan? Diakin Turun toimipaikan avoin amk tarjoaa monipuolista koulutusta viestinnän ja viittomakielen aloilla. Tervetuloa!

KOULUTUSTARJONTAA KEVÄÄLLÄ 2008

Dokumenttielokuvan historia 2 op

8.4., 9.4., 15.4., 16.4.2008 klo 9–16
Dokumenttiohjaaja Jaakko Ilkka Virtanen esittelee luennoin ja elokuvanäyttein dokumenttielokuvan historian merkittävät teokset ja tyylisuunnat. Hinta: 80 €

Julkaisun taittaminen InDesign-ohjelmalla, 4 op

5.3. klo 17–20, 8.–9.3. klo 10–15, 15.–16.3. klo 10–15, 26.3. klo 17–20
Koulutuksessa käydään läpi Adobe InDesign-ohjelman käyttöalueet ja mahdollisuudet. Hinta: 160 €

Varmuutta esiintymiseen 1 op

5.3. ja 29.3. klo 10–15
Haluatko parantaa esiintymistaitojasi? Kurssilla saadaa lisää rohkeutta ja itsevarmuutta erilaisiin suullisiin viestintätilanteisiin. Hinta: 50 €

Viittomakielen alkeet ja kuurojen kulttuuri 8 op

8.–9.3., 29.–30.3., 12.–13.4. ja 26.–27.4.2008 klo 10–15
Kurssilla opitaan suomalaisen viittomakielen alkeet ja perehdytään kuurojen kulttuuriin ja historiaan. Lisäksi käsitellään viittomakielen kielioppia, joka eroaa täysin puhutun suomen säännöistä. Hinta: 150 €

Myös muita kursseja mm. radio- tv- ja verkkournalismista. Ks. koko tarjonta www.turku diak.fi/kurssitarjonta.

ILMOITTAUTUMINEN

2 viikkoa ennen kurssien alkua: www.diak.fi/ilmoittautuminen

TIEDUSTELUT: avoinamk.turku@diak.fi, 040 866 7336

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Turun toimipaikka, Lustokatu 7, 20380 Turku

www.turku.diak.fi